

Egel informatiemap

De egel die in Nederland leeft is de West-Europese egel. Zijn wetenschappelijke naam is 'Erinaceus Europeus'.

De meeste mensen kennen de egel slechts als verkeersslachtoffer. Soms wordt hij 's avonds in de tuin gezien, of in een park. Daar moeten wij erg blij mee zijn, want het is een nuttig dier omdat hij slakken, kevers en rupsen eet die voor onze planten schadelijk zijn. Het is een echt nachtdier; pas als het donker wordt komt hij te voorschijn. De egel verradt zichzelf door het lawaai en gesmak tijdens het zoeken naar eten. Ook zijn zwarte langwerpige keutels vertellen ons dat hij in de buurt moet zijn.

De egel is een beschermde diersoort. Dat komt omdat er ieder jaar erg veel dood gaan door het verkeer, maar ook door ongelukken in de tuin. Ze kunnen in tuinvijvers vallen en verdrinken als de rand glad en hoog is. Ook kunnen ze vast komen te zitten in een fruitnet of een tuinhek. Nog een oorzaak waar veel egels aan dood gaan is slakkengif (dat niet voor hem is bedoeld). Hij eet de slakken die het gif hebben gegeten en de egel gaat ook dood.

Een egel leeft het liefst in rommelige tuinen of parken onder dichte struiken en een dichte lage begroeiing van planten. Hij slaapt ook erg graag in een houten egelhuis. Een bouwtekening vind je in dit mapje. Een composthoop wordt door de egel ook veel gebruikt als slaapplek. Daarom moeten mensen erg goed kijken of er geen egel in zit als zij de compost willen weghalen.

Egels krijgen één maal per jaar jongen. Ze worden geboren in de maanden juli, augustus en vooral in september. Als ze enkele weken oud zijn, gaan ze achter de moeder aan op zoek naar voedsel. Als het herfst wordt gaat de moeder voor zichzelf een plaats zoeken voor de winterslaap. Zij rolt zich stijf op en slaapt de hele winter door.

Als je een egel vindt, geef hem dan nooit melk! Daar krijgt hij namelijk diarree van. Een beetje kattenvoer uit blik mag best, maar als je denkt dat hij ziek is (te zien aan vieze ogen, waggelend lopen of omvallen) of gewond, bel dan een egelopvang of de dierenbescherming bij jou in de buurt. Zelf voor een egel zorgen mag niet. Hij moet hele speciale medicijnen hebben.

Onze egels horen tot een hele aparte familie: de insecteneters. Zij zijn dus geen familie van muizen of andere knaagdieren. Tot de insecteneters horen ook de spitsmuizen en de mollen. De naam is wat verwarrend, want egels eten niet alleen insecten, maar ook regenwormen, slakken en dode dieren.

Meer dan 15 miljoen jaar geleden waren er al egels die er bijna net zo uitzagen als de egel nu. Al heel lang vóór de mammoeten. Deze grote dieren zijn uitgestorven, maar de egel bestaat nog. Wij moeten er wel voor zorgen dat hij ook blijft bestaan. Door alle gevaren in onze wereld wordt overleven moeilijk voor hem. Omdat er overal zo veel gebouwd wordt, verdwijnen er plekken waar de egel zijn nest kan bouwen. Er moet gezorgd worden voor voldoende rommelige groene plekjes, beschutte hoeken in tuinen, kerkhoven, langs spoorbanen en houtwallen. Daar vindt hij zijn voedsel en kan hij zijn jongen grootbrengen.

Omdat er zoveel gevaren voor een egel zijn, hebben vrijwilligers in heel Nederland egelopvangcentra opgericht waar zieke, gewonde en baby-egels worden verzorgd tot zij weer kunnen worden vrijgelaten.

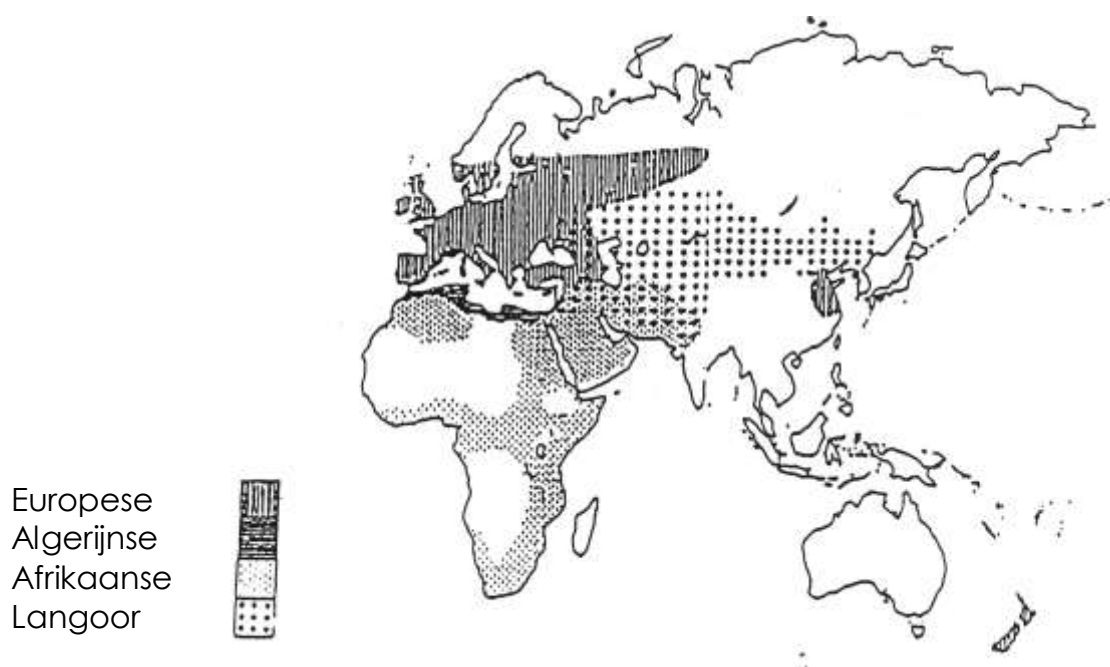
Waar komen egels voor?

Egels komen bijna overal op de wereld voor, met uitzondering van het hoge noorden en de bergen, waar het te koud is, en moerassige gebieden. In Amerika waren egels uitgestorven, maar ze zijn daar vorige eeuw weer ingevoerd.

Er leven over de hele wereld zo'n 14 soorten egels. Hiervan leven er 2 soorten in Europa:

- de West-Europese egel met een bruine buik.
- de Oost-Europese egel met een veel lichtere buik.

Op het onderstaande kaartje is te zien dat er in Australië en in het noorden van Rusland geen egels voorkomen. In Nieuw Zeeland (de eilanden rechts van Australië) is door Engelsen de West-Europese egel ingevoerd; er zijn er nu heel veel.

Tevreden egels in tuinen en parken

Vanaf april komen de meeste egels weer uit hun winterslaap tevoorschijn. Als wij goed opletten kunnen we een heleboel ongelukken voorkomen die egels in tuinen kunnen overkomen.

Wat kun jij doen om egels te helpen?

- Laat je ouders geen gif gebruiken tegen slakken, mollen, muizen of mieren (er zijn veel andere manieren om dieren uit de tuin te houden). De egel gaat dood als hij het gif binnen krijgt.
- Tegen de steile rand van een tuinvijver kan een egel niet opklimmen. Zorg voor een ruwe rand, planten, of een plankje, zodat de egel uit de vijver kan klimmen. Zo kun je voorkomen dat hij verdrinkt.
- Zorg dat hij niet in een vuilniszak kan kruipen.
- Geef egels nooit melk. Daar krijgen ze diarree van. Geef kattenvoer en water.
- Maak egelpoortjes in een schutting. Zo kunnen ze makkelijk van de ene tuin in de andere komen, zonder dat ze de weg over hoeven te steken.
- Egels slapen graag in composthopen. Voordat de compost wordt weggehaald, controleer of er egels in de composthopen zitten.
- Jampotten ruiken vaak nog lekker. Een egel zal zijn neus er in steken en er niet meer uit kunnen komen.
- Fruitnetten over bessenstruiken of aardbeien zijn in het donker niet te zien voor een egel. Hij kan er vreselijk in verward raken. Hang ze los en zo hoog mogelijk.
- Zorg voor een slaaphuis voor egels. Stel je voor dat je er een moeder met kleintjes in krijgt!

Als je met dit alles rekening houdt, ben je een echte

egelvriend of egelvriendin!

DE EGEL EN ZIJN WERELD

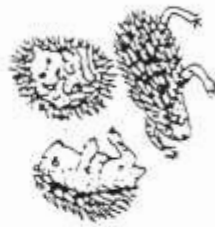
Soms ontwaakt de egel uit zijn winterslaap om een warmer plekje te zoeken

De egel eet behalve insecten ook allerlei andere kleine dieren en vruchten

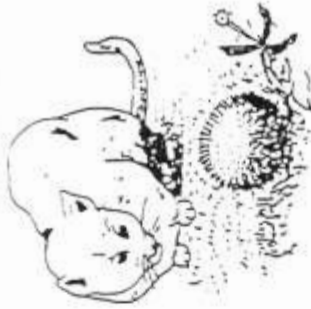

Hij heeft soms veel last van vlootten en teken

Jonge egeltjes ongeveer veertien dagen oud

De egel loopt op zijn hele voetjes. De voetjes van zijn achterpootjes zijn langer dan van zijn voorpootjes

Bij gevaar rolt hij zich op

Met opgezette stekels valt hij zelfs de giftige adler aan

De egelmoeder gaat op pad met de kleintjes als ze ruim drie weken oud zijn. Zij maken een luid fluitend geluid

